

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A szilárdított minden garmond sor díjja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes sor után 100 sorig 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt, díszített a körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden centimeter után 3 kr. számítottak.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

„Meddig késünk még a befásítással“?

kérdéshez válaszul néhány megjegyzés.

A „Zemplén” folyó évi 8-ik számában Kapitány János névaláírással „meddig késünk még a befásítással” egy terjedelmes cikk van közölve, melynek írója mindjárt az elején elég gúnyoros modorral kezd ez általa is nagyrabecsült és lényegesnek ismert ügy képeléséhez, — rajzolgatván a befásítás csigaléptekkel való haladását; az okokat; a néptanítói hivatal tulságos terhes voltát; sok helyen a tanító megélhetésének egyedüli forrását a gazdálkodást; bebizonyítani akarván, hogy a néptanítói hivatal egy oly terhes állapot, hol a szegény — ha már idejutott aldozat 300 frtért zárt, büszhödt levegőjü tanteremben szakmányoskodó, a maga és szerettei örömeire talán egy órát sem fordíthatna; a kertészkedés terhes igáját erőtlen és kifáradt vállukról leakarja vettetni és pihent vállakra fektetni; a faiskolába kertészt ajánl a vinczellér-képezdei ifjakban 300 frt. évdíj mellett, mely összeg előállításul a nép megadóztatását — csekély terheltetéssel — adóforintonként 12 krral megrovatni véleményezi; dicsérőleg hozza fel a szadai ref. egyház előjáróságát, hol a faiskola régóta kertész kézre dízatott s ezzel a tanító nem terheltetik; hálát ad továbbá a cikkíró a gondviselésnek, hogy a tüzoltó egyletek is „nem a szegény, még sok helyen most is lenézett néptanítókra bízott” stb. stb. a hosszas cikk záradéka végre egészen a szegfejére üt, a midőn kitarja e téren egész jártassággal bíró jóakaró író, hogy azt ne gondolja a

szives olvasó, mintha e nagyrabecsült és lényegesnek ismert ügy rovására a néptanítókon könnyíteni akarna, vagy ennek kezelésére őket képtelenekek tartaná, hanem mert fizikai erejük nem engedi, azért kívánja e dolgot hatalmasabb kezekbe adni stb.

A néptanítók jószívü barátját az ősz Lukácsi Sándort, a kertésztanítót, mult évben munkásteréről leszállította a halál, ő tudna szólni ismert avatottsággal ez ügühöz érdemlegesen. —

Én mint egyike a nemzet szakmányosainak, a tanítás mellett kedvelője a kertészkedésnek is, mielőtt a fölvetett cikk egyes tételeihez szöllanék, a boldog emlékü népkertész s tanítók szerető barátja néhai Lukácsi Sándorról megemlékezvén, áldást s békét kívánok nyugvó porainak!!

Ezután a felhozott cikk gúnyoros előbeszédének cáfolatául a szerencsi járás közs. faiskolák állapotáról tesz itt egy igen rövid nyilvános kimutatást:

A szerencsi járásban van összesen 27 faiskola. Még pedig rendezett állapotban: Kesznyéten, Kis-Csécs, Girincs, Sajó-Hidvég, Hernádnémeti, Gesztely, Uj-Csanálos, Kis-Dobsza, Megyaszó, Tály, Harkány, Szadán 2, Mádon 2; összesen 15.

Kezdetleges állapotban van: Köröm, Külső-Böcs, Kak, Monok, Golop, Rátka, Szerencs, T. Lúczon; összesen 8.

Rendezetlen állapotban: Bekecs, Berzék, Ond, Zombor; összesen 4.

Nincs faiskola: Legyes-Bénye és Horportyon.

Kertészeti eszközökkel felvannak szerelve a legjobb faiskolák.

Alaptökekkel bírnak: Szada 40 m. m. gab. magtárral. T.-Lúcz 28 frt, Megyaszó 40 frt, Kesznyéten 45 frt, S. Hidvég 50 frt, Szerencs 12 frttal.

Szilárd kerítésben záras ajtókkal ellátva van 13, sáncz és élősövényvel védve 12; az összes faiskolákban van: oltvány 3000 anyafa, 1500 vadoncz és magoncz 22,000; összesen 29,500 darab.

Megkezdette az ültetést a határba vezető uton Kesznyéten 42 darab 2 méter magas hároméves megylákkal. A járásnak fölajánlott már az illető hatóság utján ily célra 100 darabot.

Szép oltványokkal rendelkeznek: Kesznyéten, Kis-Csécs, Girincs, Köröm, Gesztely, Uj-Csanálos, Tály, Mád, 2. Szada és Harkány faiskolái. Gyönyörű 3 éves dió fái vannak, a megyaszói faiskolának 250 darab két éves eperfája, Kesznyétennek 2000 darab, — melyek a faiskolák fejlesztésére és a községek befásítására fordíttatnak. Több helyen a mult ősszel is alma és körte magvetések teljesítették.

Négy év alatt ennyire haladt a kertészeti ügye habár csigalépésekkel is — a népiskolák mellett a szerencsi járás néptanítói kezében.

A néptanítói pálya ismertetését s annak túlterheltetéséről vizsgálódó, zárt, büszhödt levegőjü tanteremben 300 forintért fásztó munkával szolgálatot tevő, szegény és még most is sok helyen lenézett néptanítókról írott sorokat, ha e pályával nem ismerős olvassa, elbámul és mintegy kérdésbe hozza magának: Hát a jeles képezdei tanárok és gyakorló tanítók ily egyéneket bocsátanak

T Á R C S A,

Vadnépek dalköltészete.

I.

Madagaskári dalok.

Tarnóczy Tivadartól.

Zanhár és Niáng.

Zanhár és Niáng teremték a világot.
 Ó Zanhár, nem kérünk mi téged!
 Mit is kérjük jó istenünket,
 Hisz engesztelnünk —
 Niáng haragját kell.

Niáng!
 Te hatalmas haragos isten!
 Távoztasd a menydörgést mitőlünk
 S tartsd medrében a tengerek vizét.
 Oltalmazd meg termését a földnek,
 Ne küldj aszályt a rizs virágira! —
 Mentsd meg az anyákat a szüléstől
 Baljóslatú napon.
 S ne kényszerítsd tengerbe dobni
 Aggkorának támaszát.

Ó Niáng!
 Ne rombold szét Zanhár jótetteit!
 Hisz te a rosszakon uralgsz,
 S azoknak száma nagy:
 Nebántsd a jókat, ne gyötörd!

Baljóslatu napok.

Ó rettentő Niáng!
 Mért is kellett szülnöm
 Baljóslatu napon!

Ó! mi édes az anya mosolya,
 Midőn gyermeke arczára hajol.
 És mi szörnyü tekintete,
 Midőn a tengerbe dobja őt,
 Hogy életét vegye...
 A mit alig adott!...

Ó ártatlan kiseddem!
 Melyet most látsz először,
 A nap neked baljóslatú.
 Ha életed meghagyom
 Jövőd szerencsétlen léssen:
 Arczod virágait undor lepi el;
 Ereidben a láz lesz csak honos,
 S a szenvedés lesz társad éltedben,
 A narancs-íz fanyarrá vál ajkadon,
 S mit önkezdeddel plántáltál, a rizs,
 Mérges fuvallat által aszszik el.
 A hal kikémi hálód, és el tova fut.
 A kedves csókja meghül ajkadon,
 S karjai közt bú-gond üldözend.

Halj meg hát!
 Ó halj meg egyszer gyermekem,
 Hogy többször meg ne halj —
 S meghalni újra élj!
 Szörnyü kényszer!
 Ó rettentő Niáng!

A kegyetlen anya.

Egy anya
 Tengerpartra hurczoltatá, —
 Eladni —
 Egyetlen leányát.

„Anyám, anyám!
 Szerelmed első bimbója én valék,
 Kebled engem hordozott, —
 Mit vétettem én
 Mit, hogy rabszolgaságba dobsz?
 Hisz gyámolod csak én valék,
 Én miveltem számodra a földet,
 S törtem életet.
 Én fogtam a folyam halát;
 Én övtalak meg a hidegtől.
 S kerestem árnyat a hőség idején.
 Örködtem álmaid felett,
 S védtelek a rovarok ellen.”

„Anyám, anyám!
 Mi lesz belőled nélkülem?
 Mit értem nyersz, a nyeremény —
 Nem ad leányt neked.
 Nyomor lesz a gyilkosod.
 És ah, mint fog fájni énnekem,
 Hogy nem nyujthatom segélyemet.”

„Anyám, anyám!
 Ne add el gyermeked!”

Hasztalan szavak!
 Ó eladva már!
 Hajón vitték a fehérek el. —
 Örökre elveszté a hont,
 Édes szülő honát....

ki a népoktatásra?!... Ha pedig néptanítói hivatalra készülő ifju kezébe kerülnek e sorok, kiben csak jóérzés van, hátat fordít ily nyomorult pályának s kínálkozó jobb élet-utra lép.

Terhes ugyan e hivatal de nem oly tulajdonságos, hogy megne birhatná akár melyik néptanító, ki éltét készületen e pályára szenteli. Terhesebb lehet talán városban, hol a tanítási előadások óra szerént tartatnak; de jobban is van jutalmazva mint a falusi néptanító, hol a növendékek reggeltől estig iskolában vannak. Ezen hosszas idő alatt már nem taníthat mindig a tanító s jólésik szórazásként kertészkedni a növendékekkel együtt a faiskolában.

Hogyha még kántor is, — a templomi istenisztelet nem végeztetik hosszasan s időt nem rabol.

Népiszkolában ipartanítás még alig tartatik, minthogy a leány-növendékek pamut kötéssel (mint nálunk is cselekszik) foglalkoznak.

Ismétlő és vasárnapi oktatások eddig még népiszkolákban nem tartatnak.

Énekkart ritka tanító vezet.

Népkönyvtár, isk. tak. pénztár inkább városokon ismeretes.

Iskolaszéki s egyházi tanácsgyűlés, tanítói értekezletekre járás: ezek mind élvezetes terhek s a néptanítók által időrablásnak nem tekinthetők. Mondja továbbá a cikk írója: Sok helyen a néptanító, hogy megélhessen, a gazdálkodás egyedüli forrása a család fentartásának... Nem tudom ezt miként értelmezem; mert kaszálni, kapálni, aratni, csépelni szántani napszámra egy tanító sem jár. És ha már csakugyan gazdálkodik a tanító, e téren ügyességét hol érvényesíthetné hivatalával összeillőbb helyen mint a faiskolában?!...

Hiszen a faiskolakert azon földterület, ahol a növendékek a gazdászati és kertészeti ágaiban a néptanítóktól — ha erre szakképzettséggel és jóakarattal bírnak — oktatást nyernek. Vagyis: onnan terjesztheti a népközébe a gazdászati és kertészeti terén hasznosítható ismereteket. És ha egy néptanítóhoz illő nő is van segédül oldala mellett, a faiskolában termelhet: káposztát, paszulyt, retket, répát, petrezselymet, vörös és több nemű hagymát, karaláb, kel, ugorka, tök, krumpli, paradicsom, sáfrány és minden a konyhára szükséges kellékeket; termelhet gazdászati cikkeket: luczerna, tehénrépa,

Az ösmeretlen.

— P. J. N. után közli: Ihnatko Emil. —

1734 et irtak a tudósok, midőn ez esemény történt. — A marseillei kikötő partján egy Róbert nevű fiatal csolnakos pihent, várta nem jön-e valaki, kit a beljebb állomásozó hajókhoz elszállítson; kiczövekelt csolnakja nyugtalanul mozgott a sima tenger hátán. Vasárnapi nap volt. Egy ösmeretlen férfiú lépett be a csolnakba, de minthogy látta, hogy tulajdonosa nem mutatkozik a csolnaknak, kiszállott, hogy másat keressen magának. Észrevéven ezt e közben a fiatal Róbert s oda kiált:

— Uram! én vagyok a csolnak tulajdonosa, ha kívánja bárhová elszállítom önt.

— Majd később, válaszolá az ismeretlen; itt a part hosszában szeretnék egy keveset csolnakázni, hogy gyönyörködjem a szép estben.

Figyelmesen reá tekint a csolnakosra s mondja neki.

— Külsőd nem igen mutatja, hogy csolnakos lennél.

— Igaza van uram, én nem születtem csolnakosnak, de szabad időmet s különösen a vasár- és ünnepnapokat felhasználom pénzkeresésre.

— Hogyan, ily fiatal s oly pénzsóvár! jegyzé meg az ösmeretlen. E gyengéd kisebbiti, de nem azon kellemes hatást, mit külsőd gyakorolt reám.

— Uram — felel Róbert — ha tudná, mi kényszerít erre engem, bizonyára nem ítélné meg.

— Tőled függ — válaszolá az idegen, — hogy helyre üsd becsedet; beszéld el életed történetét, igazold magad.

E szavak után az ösmeretlen a csolnakba lépett, Róbert eloldá azt a partról s evezés köz-

dohány, mák stb. növényeket; berendezheti gyümölcsfákkal, melyek termésével tanító és tanulók enyhíthetik fáradaimaikat; rendezhet virágáztatot az izlés nemesítésére, szem és szív gyönyörködtetésére.

Azon kérdésre, hogy mikor kertészkedjék a tanító?!

Válaszul csak annyit mondhatok: tudja azt — ha akarja — minden e téren hiven működő hivatalnok.

Uraim! csak a kezdet nehéz, az akarat és munkásság meghozza a sikert, a siker megtermi bizonytalanság örömet és jutalmat.

A mi a fanemesítést illeti, ezt tavasztól őszig sőt télben is van idő teljesíteni és soha sem késhetni el vele. Ha eső esik, — ez is szükséges — ború után majd kiderül az ég; különben forró időben ugysem javasolom a nemesítést... A már egyszer benemesített fák pedig 2 évig nem sok gondozást követelnek. Meg nő a fa, ha kedvező idő van hozzá, ha rá nem néznek is. A magot ha elvetjük majd kikél; két óra alatt az isk. gyermekek elvetnek akár 10 klo. magot és lesz belőle százezer fa.

M. Bartha János,

Néptanító.

(Vége köv.)

A Kárpát-egylet szobranci kiállítására.

A háziipar cikkeknek és ásványvizeknek f. évi aug. 14-én a szobranci fürdőben tartandó kiállítására az előkészületek javában folynak. A részvét már az eddigi bejelentések után is itélve jelentékeny lesz, mi annál kívánatosabb, mert közvetlen haszonnal fog járni a kiállítókra nézve. Főtekintet lesz arra, hogy raktárak állítsanak fel, melyek nélkül a háziipar cikkek adás-vevése csakis egyesekre nézve volt lehetséges, kik a helyi viszonyokkal ismeretesek voltak. A raktárak ezen bajon jelentékenyen segíthetnek.

A bizottság tanulmányozni fogja az egyes cikkek viszonyait, hogy azután ott, hol a nagyban fejlődhető háziipar egészséges alap feltételei megvannak, annak előmozdítása segélyeztessék.

Keleti-Kárpataink számos ásványvizeire a kiállítás már is megtette hatását. Már eddigis közel husz forrás új elemzése be van jelentve — többi közt a jeles bekecsi forrása is. — Vegyelemzés nélkül a mai korban ásványvizet a világ piacára ki nem léphet — csakis ilyen jogosítja fel arra, mert csakis ilyennek alapján ítéltethető meg egy viz szakszerűleg.

A földm. ipar és kereskedelmi miniszter, méltányolva a kárpát-egyletnek ebbeli igyekeze-

ben a következőket beszélte el az ösmeretlen urnak.

— Atyám Marseilleben lakott s kupecz volt; nagy szorgalmával szép összeg pénzt gyűjtött össze. E pénzt különböző árucikkbebe fektetvén, hajón elindult Smyrnába elárúsítani azokat. Utközben a hajót, melyen utazott a tengeri rablók elfogták, szegény atyámat eladták, ki most T.-ben, mint fogoly szolgál. Kiváltásaért igen nagy summát követelnek, a mennyit mi kölcsön sehol nem kaphatunk. Édesanyám és testvéreim éjjel-nappal dolgoznak s én sem sajnálom magamat, ünnep- és vasárnapokon az utasokat szállítgatom át e csolnakon, szóval, amint csak tehetjük igyekszünk megszerezni a kiváltási összeget.

— És mikor lesz meg a pénz? kérdi az idegen.

— Bizony nem tudom... Ki tudja, meddig kellend még szegény atyámnak szenvedni! válaszolt az ifju...

— Én már régen felakartam váltani szegény atyámat, de anyám megakadályozott e szándékomban, sőt még a hajósokat is fölkererte, hogy ne vegyenek föl járműveikre.

Itt a fiatal csolnakos elhallgatott, letörle könyeit és tovább dolgozott az evezővel... Elhaladva egy jó darabkán így szóltanul, azután kérdi az ösmeretlen.

— Van-e atyád hollétéről biztos tudomástok? Tudjátok-e azt, kinél szolgál T.-ben?

— A fejedelmi kertek felügyelőjénél szolgál, válaszolt az ifju; nagyon nehéz munkát kell végeznie, tudom roskadozik alatta szegény. Nincs senkije, ki vigasztalná és ápolná; neje és gyermekei, kiktől ezt joggal várhatná, kiket oly forrón szeretett — távol tőle, szomorúságban élnek.

— Hogy hívják T.-ben fogoly atyádat? kérdi az idegen.

tét, a kiállítás költségeinek részletbeli fedezésére 150 frtot utalványozott mi által e kiállítás mondhatni hivatalos jelleget ölt.

Mindezek folytán a munka — s a Kárpát-egylet barátait nem különben a termelőket újból felkérjük a kiállítás látogatására, azon reményben, hogy megelégedéssel fognak onnan távozni.

Felvilágosítással s mindennemű utasítással szivesen szolgál az egylet titkára Siegmeth Károly magy. észak-keleti vasuti felügyelő ur Sátoralja-Ujhelyben, kinél egyszersmind a Kárpát-egyletbe való belépés iránt is jelentkezhetni. Az évi tagsági díj 2 frt. 30 kr. mely díjért a tagok mintegy 30 nyomtatott ivnyi szép képekkel díszített s érdekes tartalmú évkönyvet költség nélkül kézbesítve kapják.

Felhívás!

A Nmgú földm. Miniszterium, a csikós, kanczák és kancza csikók, díjazására, és az 1 éves méncsikók elővezetésére, illetőleg kiállítására meggyenkben a határnapot a megyei gazd. kiállítás alkalmából májushó 30-án tűzvéni ki, köteleseggemben állónak tartom értesíteni a lótenyésztő gazda közönséget, hogy a díjazás alá elővezettetni szándékolt csikós kanczák és méncsikók a kiállítási helyiségben, a kiállítás szabályai szerint ezen hó 27-én szintén felvétnetnek de azoknak bejelentésére a határidő e hó 20-ig levén csak kiterjesztve, a helyiség berendezésének indokából tehát felkérem a T. Gazdaközönséget, hogy a csikós kanczákat, 3 éves kancza csikókat, és 1 éves méncsikókat mielőbb, legkésőbb azonban e hó 20-ig a kiállítási végrehajtó bizottságnak jelentsék be, és 27-ikén d. u. 7 óráig a kiállítás helyiségében mutassák be. A bejelenteni szándékozók részére kívánatra az egylet titkára Fekete László ügyvéd azonnal, s készséggel fogja a bejelentési ivatek kitöltés végett átküldeni. Kelt S.-a. Ujhely, 1881 május 5-én

Viczmány Ödön,

a kiállítási végr. bizottság elnöke.

Különfelék.

A városi képviselőtestület. Az ó-kaszinói építkezési-tervet és költségvetést a képviselő-testület által kiküldött szakértői bizottság felülvizsgálván, azt csekély változtatással helybenhagyta. A felülvizsgáltnál jelen volt a megyei bizottság részéről a terv megvizsgálására kiküldött állam mérnök: Szunyoghy Dezső is, ki a körülmények tekintetbe vétele mellett, a terv kivitele fölött elismerését nyilvánítván, azt helyesnek találta. Ezen terv és költségvetés a mai nap tartandó képviselő-testületi gyűlésben fog tárgyalatni s valószínű, hogy a képviselő-testület el is fogadja azt. A költségvetés: 27,934 frt 36 kr. E szerint egy 13 öl hosszú, 8 öl széles csinos színház és tánczterem, mintegy 100 személy befogadására

— Ugy mint itthon is hívták: marseillei Róbert.

— Róbert, a fejedelmi kertek felügyelőjénél, ismétli az idegen.

— Igen is, mondja az ifju.

— Nagyon sajnálom a szerencsétlent — szól az idegen. De ha előérzetem nem csal, ő mielőbb szabad leend.

Elközelgett a sötét éj, a csolnak kikötött s az idegen teli tárczát nyomva az ifju markába, hirtelen eltávozott. A csudálkozó Róbertnek még a megköszönésre sem volt ideje. Nagy örömmel tért haza anyjához a teli tárczával...

Hat hét mult el az esemény után. A szegény szomorú család, mely annyit fáradozott a szükséges kiváltási összeg megszerzésében, éppen szerény ebédjét költé, midőn az öreg Róbert, a kedves fogoly belépett az ajtón. Leirhatlan volt az öröm és csudálkozás, mit az apa váratlan megérkezése keltett. A viszontlátás nagy örömeinek lecsendesülte után elérzékenyülve köszönte meg Róbert nejeinek a küldött pénzt és ruhát, a kiváltási összeget és azt is, hogy oly figyelmesek voltak irányába, hogy míg az élelem és vitelért is előre kifizették a hajón.

— Nem tudom mikép háláljam meg ezt nektek kedveseim, mondja az apa, hogy ily nagy szeretettel voltatok irányomba.

Az apa minden szava csak növelte neje és gyermekei csudálkozását, kik bámulva néztek egymásra s nem tudták felfogni a történeteket. Az anya azt kezdé hinni, hogy tán fia művelte mindezt, azért elkezdte férjének beszélni, hogy mily sajnálkozó érzellemmel volt iránta Róbert, hogy maga akarta őt felváltani, hogy nem szünet meg soha dolgozni, hogy csak váltságára pénzt gyűjthessen és hogy ekkor és ekkor egy idegentől 200 francot kapott ajándékba stb.

elégéses tágas ebédlő, vendégszobák és mellék-helyiségek fognak tanuskodni az épület berendezésének czélszerűségéről s olyannyira gondoskodva leend szakértőleg mindenről, hogy sem a helybeli sem a vidéki közönségnek ne legyen oka az elégedetlenségre, s bárki is, a kinek nagy városi túlságzott igényei nincsenek, illő kényelmet találhasson. Mindenesetre elismerésünket kell nyilvánítanunk azoknak, kik e derék czél elérésében fáradoznak s örülnünk, hogy szűk anyagi viszonyaink közt azt megvalósulhatni remélhetjük. Mielőbb úgy legyen.

Ötöt-kopott járdáinkon a régóta tatóngó seb-helyeket tapasztgatják befelé, tataroznak, javítgatnak a járó kelő kszönség s a város csinosodása érdekében. Ez időszerint az utcák tisztántartása ellen sem panaszkodhatunk; nap-nap mellett látjuk, hogy munkában van a „seprő.“ Ezek láttára elmondhatjuk, hogy lassankint majd csak kinőjük magunkat. A Krausz-féle kávéházzal szemben veszteglő földszáncoknak azonban, nem tudjuk, mi jelentőségök lehet? Nincs tán valami plevnai csata készülöben? Ásó, kapa ezeknek a torlaszoknak, s ki velök a Ronyva partra, míg egy bekövetkezhető eső folytán újra szét nem mállanak.

A pénteken dühöngő hideg szél után éjjel méltán lehetett fagyolt tartani; azonban a gazdák ezen egyik ijesztő réme szerencsésen elkerült bennünket. Időjárásunk ugyan excentrikus; az öt-hat napig tartó szép időre „de regula“ minduntalan harmadnapig tartó orkán következik s ilyen szeles tavaszra rég emlékezünk. Egy kis tavaszi meleg eső pedig igen kívánatos volna.

Kinevezés. A nagymihályi kerületbe járásbíróvá Olchváry Bertalan tokaji aljárásbíró neveztetett ki.

A megyei gazd. egylet által rendezendő állt. kiállítás fényes sikeréhez a legszebb remények kötvék: mert eltekintve attól, hogy a bel és külföldi első rendű gépgyárosoktól érkeztek bejelentések, s így a gazdasági ipar minden ága szépen képviselve leend, de leginkább fényesnek ígérkezik a szarvas marha, ló és juh kiállítás. — Az előbbinél a megye első rendű gulyái lesznek képviselve, a másodiknál pedig a tenyésztők nagy száma jelentkezett, amennyiben az állami tenyész lódíjazás is a kiállítás alkalmakor fog megtartatni. A kiállítás alkalmából a bizottság hangversenyt is rendez a melynek gazdag programja legközelebb fog kinyomatni, és meghívokkal szétküldetni. A kiállítás folyama alatt a nőiipartanoda női bizottsága gondúzóról gondoskodik, melynek berendezését is a női bizottság vállalván magára, nem fog hiányozni a kedélyesség sem. Ennyi változatos élvezet vár a megyénk s városunk gazda, s nem gazda közönségére, melynek létrehozói a fényes sikert ígérő ténykedéseik eredményével lesznek bizonyára jutalmazva.

Nincs többé fejfájás, azaz hogy: „garasos cigáró.“ A mi azt illeti, van biz a; hanem hát

Ez utóbbi szavak megragadták az ifju figyelmét, ki megszakitva anyjának beszédjét közbe kiált: — Tudom már, tudom, kivolt jötevőnk és atyám megszabadítója!!

— Azon idegen, kit hat héttel ezelőtt csolnakáztattam a kikötőben!!

— Bárha látán még öt egykor! Egész életmen át keresni fogom és elhivom, hogy jöj-jön gyönyörködni visszaállított boldogságunkon! Három év telt el az öreg Róbert kiszabadulta után, midőn az ifju egy reggel az ismeretlen jötevőre rátalált a kikötőnél.

Hozzá siet a feltalált nemeslelkű idegenhez, öröm szó hangzik el ajkairól s egy perc alatt ájultan hevert a földön.

Az idegen fölemeli az ifjut, eszméletre hozza s kíváncsian s csudálkozva kérde tetteinek okát.

— Ön ne tudná tettemnek okát, kegyes uram! sólt az ifju vagy tán már elfeledte az öreg Róbertot és családját?

— Ön téved uram, mondja az idegen, én nem itt lakom, két napja csak, hogy e városbajóvok.

— Az mind igaz lehet — mondja az ifju, de az is igaz, hogy én örök halálával tartozom önnek atyám megszabaditásaért, atyám, anyám és testvéreim pedig ön által visszanyert boldogságukért.

— Kétségkívül tévedés van a dologban mondja az idegen, az ifjunak.

Nagy néptömeg gyűlt össze az érdekes látvány nézésére, az ifju szemeiből forró hála könyvek omlottak, maga az idegen is elérzékenyült s azért hirtelen kibontakozva az ifju karjai közül — nyomtalan eltűnt a nyüzsgő néptömeg között.

A mint Montesquieu meghalt, irományai között egy bemázolt jegyzéket találtak, melyen e sorok voltak olvashatók: „a marseillei származásu szegény fogoly Róbert kiváltására T.-be, M. urnak 7500 francot küldtem“.

Az ösmeretlen idegen — Montesquieu volt.

a „pengő krajczárosokat“ ki akarja a kormány küszöbölni a forgalomból s míg ezek fel nem emésztettek. addig a két krajczárosok nyugalomba helyeztetnek. Most aztán szivhatja, a kinek tetszik, drága két krajczárért a jóféle „pengő krajczáró.“ Ez az igazi „drága, de ros.“ Ugyan mit mond ehhez az öreg S... bácsi?!

A „tüzoltó“ vendéglőse: Polacsek, a korcsmájával szemben levő mulató kertben nevezetes ujtásokat tesz, a többek közt egy tágas nyári étkező-helyiséget állít fel, mely nagy kiterjedésénél fogva tánczolásra s ekként tánczvigalmak befogadására is alkalmas leend. A kert ünnepélyes megnyitása — mint hírlik — tánczmulatsággal lesz összekötve.

Klein Jenő fényképész — kinek városunkba való letelepedési szándékát már korábban jeleztük — s mint a falragaszokból a közönség is értesülve van, fényirdai műtermét a Kazinczy-utcában megnyitotta. Klein ur meglepedésével azt hisszük: a vándor fotografok előtt is bezáródott itt a kapu; nem mintha idevágó joguk megszoríthatnák, de mert a jelesebbjeivel Klein ur minden tekintetben egy niveau állván, versenyképessége a tér uralmát részére teljesen biztosítja. E sorokban ne keressen a t. közönség könnyű vérről papírra vetett reklame-ot; a szakavatott mester képességének egyszerű, de igazságos méltatása ez, mit a műértő, ha közvetlen meggyőződést szerez magának a képek kiviteléről. — teljesen approbálni fog. Mi hisszük: hogy a közönség nagyobb mérvű pártfogása részére csak is idő kérdése, melyre minden új eszme avagy vállalatnak szüksége van, hogy hatása mintegy a vérbe menjen át. Az állandó műterem előnyeiről nem is szólunk; hiszen mindenki tudja annak gyakorlati jelentőségét a minden percben felmerülhető szükség s a gyakran szeszélyes időjárással szemben.

A szülék és gyámokhoz a budapesti állami középipartanoda igazgatósága a következő értesítést intézi: „Hogy azon iparos tanoncok és segédek is — a kik régebben valamelyik középiskolának csak két. három osztályát végezték s azóta a gyakorlatban vannak — beléphessenek az állami középipartanodába: felkéretnek a t. cz. szülék és gyámok, hogy a felvételi vizsgát illető felvilágosításért mielőbb sziveskedjenek az igazgatósághoz fordulni, hogy az érdekeltek a jövő tanév elején tartandó felvételi vizsgára kelően elkészülhessenek, mert csak sikeres vizsga alapján vehetők fel.“

A szóda-víz kedvelő közönség panaszkodik, nem a szóda minősége, de a szódás-üvegek elhanyagolt szerkezete ellen. Tíz üveg közül, jó, ha egynek lehet a tartalmát kiszivattyuzni, a többire meg úgy kell nézni, mint a rókának a szőlőre, — „savanyu, nem lehet elérni.“ A szóda-gyár tulajdonos saját „portékája“ s a közönség érdekében vegye tudomásul ezen megjegyzésünket.

Szombaton délután 2 óraker tüzjel riasztotta fel a várost s a katonai laktanya irányában felgombolygó füst azonnal mutatta a vész színhelyét, a hol is a konyha-épület esett a lángok martalékául. A szomszéd épületeket az oltásban vételkedő tűzoltók s katonaság megvédték.

II. Rákóczy Ferencz emléktáblája javára utólag még beküldöttek: 1. „Ellenőr“ szerkesztőség 3 frt 40 kr. 2. Elek Mihály 2 frt. 3. „Függetlenség“ szerk. 55 frt 40 kr. 4. Szatmár v. polgármester 8 frt. 5. Hodlik Pál 1 frt. 6. Dr. Kun Zoltán 3 frt. 7. Szűcs Gyula 5 frt. 8. Busbók Ádám 2 frt. 9. Zinner Henrik 2 frt. 10. Stépán Gábor 9 frt. 11. Zsarnay Márton 2 frt. 12. Heves m. alispánja 19 frt 80 kr. 13. Torda m. alispánja 13 frt. 14. Jász-Kun m. alispánja 20 frt. 15. Komárom m. alispánja 11 frt 60 kr. 16. Nyomarkay Hugó 5 frt. 17. Somogy m. alispánja 6 frt 80 kr. Összesen 169 frt. Izen összeg szintén a takarékpénztárba helyeztetett el. Az emléktábla ügyére nézve jelezük: miszerint Gerenday szobrászszal közlébb fog a szerződés megkötetni akként, hogy az ünnepélyes leleplezés még juniushóban megtörténhessék.

Nagymihályi levelezőnk írja: A nagymihályi daláregyesület életjelt adott magáról s folyó hó 1-én tánczmulatsággal összekötött dalestélyt rendezett, a mely minden tekintetben sikerültnek mondható. Az estély 8 óraker vette kezdetét s a dalárda által előadottak „Pusztai élet“, „Vadász gyönyöre“, „Éj“, „Csatadal“, „Népdalok“, „Szerelem“ és „Magyar dalárdák indulója“ című darabok, melyek a fonák intonációju „Pusztai élet“ kivételével általános tetszésben részesültek s a dalárda életrealósága mellett tanuskodtak. A „csatadal“ a lelkesült közönség meg is ujrát-tatta. Az előadás tíz óraker ért véget, a mikor aztán tánczra perdtül a közönség s oly kedélyesen fesztelénül. vigan mulatott reggeli fél nyolcz óráig, mint ez a nagymihályiaknál bevett szokás. Az estélynek anyagi eredménye is volt, a mennyiben a dalárda javára 75 frt. 55 kr. tiszta jövede-

lem jutott s ez által annak jövője biztosítva lett. A közönségnek ezen eklatáns érdeklődését az egylet az által fogja viszonozni s meghálálni, hogy mentül előbb élvezetes estét szerezhessen. A gál-szécsi dalárda egynehány tagja is jelen volt, élükön a karigazgatóval, a derék r. k. lelkeszel. Irja továbbá levelezőnk, hogy a gazdasági viszonyok nem a legkedvezőbb fordulatot vettek; a szeles időjárás igen megrongálta a vetéseket, az egerek is nagy pusztításokat visznek véghez s legfeljebb középszerű termést lehet remélni. A változékony időjárás az egészségre is káros befolyással van.

Csik Lajos úr a czeglédi szövészeti tanműhely vezetője mint már lapunk 18 számában említettük, városunkba érkezett hol a családokat folkeresve, a bemutatott szövetmintákra megrendeléseket gyűjt. Volt szerencsénk látni e mintákat s azok — tekintve az intézet bölcsőkorát — valóban megleptek bennünket. A szövetek csinnal és izlésesen vannak kiállitva és ami fődolog: kitűnő anyagból feldolgozva, melyek tartósságukat biztosítják. E kelméknél, mai napság egészen a művészetig emelkedett szövészeti ipar specialitásaival ugyan nem találkozunk; de azon családok tulajdonokkal sem, melyek az appeturral ellátott hason gyártmányokat szemre oly tetszetőssé azonban a használatra nézve előnyöseképpen nem teszik. Reméljük: hogy jobb módu családaink tömegesen tesznek e szövetekre megrendeléseket, mialtal nemcsak kitűnő gyártmányokhoz jutnak de egyszersmind fejlődő iparunk istápolását is — ami fődolog — lényegesen előmozdítják.

Kállai Lajos volt könyvtáros halálhírét közöltük lapunk mult számában. Hírünk téves volt, mert Kállai bár súlyosan beteg, de folyógyuláshoz remény van.

A „Magyar-francia” biztosító társaság* mai számunkban közölt hirdetemnyére felhívjuk a t. cz. közönség figyelmét.

Skandalózus hír szárnyal Sárospatak felől, melyet — szeretvén kétkedni valódisága felett — csakis fentartással közölhetünk. Nehány jókedvű tanuló a várkertben messvén kereszttül, közülök egy a sétáló herczegasszony irányában magát, az illemet sértő módon viselte. A magáról megfélekedett ifju — mint halljuk — az iskolából való kizárással lakolt meg gondolatlan tetteért.

Szerencse a szerencsétlenségben. A multkori kegyetlen szél 4 petriki róhás szekeret a kisbárai határban oly erővel rohant meg, hogy egy azok közül, a melette gyalogoló 14 éves kocsisra fordult fel; szerencsére e baj több hetivásáros ember szemre láttára történt, kik oda rohantak s a fiut sikerült életben kiszabadítaniok a halál torkából; a feldölt szekér pedig, a járókelők bámulatára harmadnapig szenvedte ott azon módon az orkán kegyetlenségeit.

Tizenégy fegyenczet szállítottak tegnap reggel a helybeli kir. törvényszék fogházából a munkácsi fegyintézetbe. A kíséret a királyi fogházfelügyelő vezetése alatt, 5 börtönőrökkel állott.

Rablógyilkosságok. Kassához közel, a mult héten — mint az A. K. K. írja — a Peres korcsmánál meggyilkoltak egy Kassa-ujfalusi parasztot 17 baltacsapással s megrabolták pénzétől. — Tornában pedig egy asszonyt, ki a takarékpénztárból fölvevett kölcsönrel ment hazafelé, faluja közelében sziven szurták s pénztől kifosztották. A tettesek befogattak.

Csavargó. Egy szegény legény a nagyvilágból belátogatott az éj sötétségében Imregre s létrán egy szalmaház tetőzetére feljutva, kitepte a fedelet s maga után vonva fel a létrát, azzal a pádlásra, onnan a lebecsátott létrán a kamarába hatolt, hol azonban a dörömbözésre fölébredt házbeliék által megcsipetvén, a bírőházhoz vitetett, minthogy pedig tőle sem nevé, sem születési helyét kitudni nem sikerült s minthogy az efféle madarak boszujától méltán lehet tartani: megféledegettetett és szabadon bocsátatott.

Az adóvégrehajtás áldozata. Terebesről értesítenek: miszerint az ottani adóvégrehajtó való-ságos Murawieffi kegyetlenséggel jár el küldetésében. Közlebb egy négy gyermekkel megáldott asszonyhoz, kinek férje mint napszámias itt a Hegyalján tengődik — állított be s mert az asszony adóját fizetni képtelen volt, összeszedette minden ágyneműjét s a rimánkodó nő s a gyermekek kétségbeesett jajszékelései daczára elvitette. Az ekép minden szegénységétől megfosztott asszony annyira elkeseredett, hogy neki szaladt a kutnak, beléugrott s mikorra kihúzták már halva volt. Nem akarunk e dologhoz kommentárt írni; az irgalommal bíró emberi kebel bizonyára megrendül fölötte s töprengő lelkeknek kételye a „földi igazság“ iránt csak erősödni fog. Bizon bizon szomorú kötelesség a „mór kötelesség“-e!

Alsó-Harangod vidékéről írja tudósítónk: **Kesznyétemben** egy özvegy anyja 2¹/₂ éves

fiacskáját, más kis testvérével a szobában zárva hagyta, az alatt a kis gyermekek gyufát gyújtogattak s az egyiket a ruha meggyuladván, az anya haza érkeztek már a kis ártatlan fiú összevont égve és iszonyu kinok között meghalt. — Sajó-Hidvégen a jószívű atyafiak egy 11 éves fiút addig itatgatták pálinkával, hogy az a gyermekben meggyuladt. Orvosi segítség hiánya miatt a gyermek nagy kinok között meghalt. — Kesznyétenben vörös himlőben szenvednek a gyermekek, de a járvány még eddig elég irgalmasan bánik kiszemelt áldozataival. — Szinte Kesznyétenben hosszas szenvedés után halt el Kiséry István miskolci főgymnasiumi növendék, a kinek végtisztességtelénél lehetetlen volt meg nem illetődni azon részvétlen, melyet a boldogultnak szeretett pályatársai egészen váratlanul történt megjelenésükkel tanusítottak. Ugy az iskolai igazgatóság, mint az ifjuság részéről nyulvánult kitüntetés és figyelem, melyet e bold. emlékü iskolai növendék megiszteltetett — nagy elismeréssel fogadtatott. A főgymnasiumi senior igen szép alkalmi beszédet tartott a sirnál, az énekpedig megható énekdallamokban adott kifejezést a gyász érzelmeknek.

Csarnok.

Máramarosi úti vázlatok.

(Vége.)

Hajnaltól 1/4 órakor, a mint virradni kezdett, megittam théamát s megindultunk.

Egy darabon még törpe fenyő közt haladunk, később ez is elmarad, legelők váltakoznak sziklás részletekkel. Meglehetősen sötét van, a völgyeket, frissen hullott hóhoz hasonlító, sűrű köd borítja.

Oldalvást kiemelkedik a félhomályból a Berlebácska (1736 m.) s e mögött a sziklás Pietróz (1784 m.); e név sziklás hegyet jelent.)

Fölfelé megyünk a komor Pop-Iván meredekjén s átkelünk egy kis patakon, mely közel viszonyban van a Pop-Ivánról szóló mondával. A hegyóriás előtt, a szürkület ideje alatt elmondom, a mit hallottam; idő és hely épen alkalmasak arra, hogy átengedjük magunkat a monda benyomásainak.

Egy pópa Iván nevű fia a rablók közé állott s valamelyik pópa nejét elrablta. Iván a nőt az említett patakhoz vivé s kérdé tőle: szereti-e őt? „Ugy szeretlek mint a szelet nyáron” — válaszolá a nő. A rabló gunynak vevén e választ, haragjában agyonüté a pópa nejét (Popágya — papné); ezóta Popágya a kericze a patak neve. A rabló ezután fölment a hegyre, s a nagy forráság igen kizozta, midőn egyszerre szél támadt s ez kellemesen felüdíté őt. Csak most érzé meg, hogy a nő igazat mondott; belátta, hogy ez igazán szerette s ő ok nélkül gyilkolta meg. Megbánás szállotta meg s leugrott a csucsról azon a részen, hol a sziklák meredeken ereszkednek a Groppa völgyébe; ezért Pop-Iván a hegy neve.

E monda variánsát más helyen hallottam, elmondom ezt is. Egy rabló elrablta egy pópa nejét, magával vivé és sok ide-oda kalandozás után a Taracz és Talabor között emelkedő egyik hegyre vezeté. Mivel a nő nem akart a rabló érzéki vágyainak engedni, ez meggyilkolá őt azon hegy tetején, mely ezóta Popágya nevet visel; ez 1735 m. magas. A pópa pedig kereste elrablott nejét mindenütt; felmászott erre a hegyre is, hol a megerőltetés és lelki szenvedés következtében összeroskadt; a hegy róla Pop-Ivánnak nevezteték.

Ez óta a két hegyet mindig egyszerre lepi köd, mindig egyszerre borítja felhő vagy lát-hatni egészen tisztán.

Látjuk e második változat sokkal több erkölcsisztaságot tulajdonít a Popágyának, mint az első s felfogásom szerint ez sokkal költőibb is.

Főlebb hatolva, belátunk a Kvaszni-völgybe, melyen Bogdánynak a Fehér-Tisza völgyébe lehet jutni; a Groppa-völgynek meredek esése van, pompás sziklarészletek környezik a hegy meredekjét.

A gyalog ösvény kigyózva visszavisz közvetlen a Pop-Iván első csucsa alá. Figyelmeztetem arra a turistákat, hogy a vezetők sokkal jobban szeretnek egyenesen a csucshoz fölmászni a meredek hegyoldalon, de én legkevésbé sem tanácslom, hogy ezen utat válaszzák, mivel fölösleges megerőltetésbe kerül. Sokkal jobb, a hegyet megkerülve, a marhacsapáson fölfelé menni, bár itt igen vigyáznunk kell arra, nehogy a sok gödör vagy lyuk valamelyikébe lépünk s elesünk, de az emelkedés jelentékenyen lassabb. Belátunk a Fejérpatak és Berlebácska völgyébe s egyenesen a harmadik, a legmagasb csucsak tartunk s erre 5 óra 2 perczkor, tehát 1 1/2 órai mászás után feljutunk.

A csucskok és összekötő ormokon gneisz-

féle kőzet és csillámpala mutatkozik, itt ott néhány szál fű, legtöbbször azonban semmi növény sem látható.

Innen láthatjuk, hogy a Pop-Ivánnak három csucsa van, ezek közül a harmadik, melyen mi állunk, a legmagasb (1940 m.)

Rövid pihenés után kézbe fogtam a felhozott, tüzes tokajival telt üveget, először éltetem a királyt, aztán Magyarországot és harmadszor a Kárpát-egyesületet. Az oroszok és a később hozzánk csatlakozott Visauer nevű ácsnak egész erővel kísérniök kelle. „Éljen”-eimet, miket revolver lövésekkel kísértem; ezért aztán minden kiáltás után ihattak egyet, mi rájuk nézve minden esetre a kellemes rész volt. Az üres üvegbe beletettem névjegyemet s azt a nagy kő alá dugtam. Felkérek minden utánam a Pop-Ivánra feljutó turistát, hogy ugyanezt tegye; talán majd akad közöttök olyan, kinek lesz üres bádog szelenczéje, alápitson avval gyűjtőszekrényt az üveg helyett.

Ezután hozzáfogtam, hogy magam tájékozam s az igazán pompás és főséges szép látványt élvezzem.

A Pop-Ivánnak 3 sziklacsucsa van s ezeket sziklagerinczek kötik össze egymással, a harmadik, a déli csucsa a legmagasb (1940 m.), az első a legalacsonyabb.

A Pop-Iván a tulajdonképi törzse a Fejérpatak mentén húzódó hegyeknek, melyek a Berlebácskától ismét egy ágat eresztenek ki É.-nak, majdnem középen fekszik azon ivnek, melynek domboru oldala K.-nek, homoru oldala következőleg Ny.-nak dül.

A Pop-Iván K. felé meredeken ereszkedik s itt a Kis- és Nagy-Groppa-völgyet képezik, melyek egyesülve a Kvaszni-völgyre nyílnak.

E két völgy sziklás, vadregényes, növényzet nélkül; a mély sziklazugokban örökös hó van, ezek önkénytelenül a Magas-Tátra vad, fenvölgyeire emlékeztetnek, K. felé a Csorni Gron sziklás gerincze alkotja a vadregényes kép keretét.

Egészen e képbe illően emelkedik közel hozzánk ÉK. felé a Pietróz (1784 m.) sziklakupja, a Kvaszni-völgyet beszegve s ezen patak irányát mutatva, helyenként bepillanthatunk a Kvaszni-völgybe is, de ezt nagyobb részt sűrű köd lepi, mely most esett hóhoz hasonlóan nehezdedik rá. Bár e miatt a képet nem láthatjuk egészen, de épen ez kölcsönöz saját szerű bájta a tájképnek, mivel a csucskok és ereszkedők tisztán és világosan láthatók, s ez ellentétük által a színhatás jelentékenyen fokozódik. Ha jobban É.-nak fordulunk, a Pop-Iván más két csucsat látjuk, ezek mögött legközelebb a Pop-Iván hú társát, a Berlebácskát (1736 m.) azon hegyháttal, melyen tegnap felfelé jöttünk. A Fejérpatak völgye sűrű ködtakarója alatt szendereg; hanem a Fejérpatak völgye ez tetszik nekem, ez már teljes napfényben terül el s már egészen bevégzé reggeli piperejét; persze! ez már nagyobb s nincs szüksége oly hosszalváásra, mint a jóval kisebb Fejérpataki-völgynek.

A távol kékjében bontakozik ki Galiczia felé a Kárpátok határláncolata, melynek körvonalait tisztán szemlélhetjük a Cserna-Horától kezdve. Felvonulnak előttünk a hatalmas hegyóriások, melyek bármely hadseregben a gránátosok közé sorozhatók; mind jóval magasabbak a közepesnél. Ott áll legelő a Cserna-Hoia (2026 m.); így nevezik az egész hegyláncolatot is a Hoverlág, legközelebbi szomszédja É. felé a Muncsel (2018 m.), a Guttin-Tomnatek (2018 m.) kevés katonás iskolázottságot árul el, mert igen előre tolakodik a sorból, mintha jobb volna a többinél. Persze! azon kitüntetésben részesült, hogy tetején 1891 m. magasságban egy tavat hord érdemjelül, melynek vize a Prebenyeszkul-patakba folyik le. A Turkul (1035 m.), Dencseres (1822 m.) és Hoverla (2058 m.) ÉK-i, tehát gácsországi oldalán van a Pruth forrás-vidéke. Ezen láncolat legmagasabb emelkedése a Hoverla s itt a gerincze két ágra oszlik, melyek közül az É.-i tovább is határhegység, de jóval lelapul, míg a Ny.-irányban csapó a Pietróz (2022 m.); itt ismételve határozottan kijelentem, hogy ezen sok Pietrózt illetőleg teljesen ártatlan vagyok, feleljenek értök mások, én nem vállalhatok felelősséget) és Szeszul (1729 m.; ettől mindjárt D.-re van már ismét egy másik Szeszul) felé törekszik.

ÉNy. felé alattunk látjuk a Tisza völgyét s az ezel egy irányban vonuló hegyláncolat, e mögött megszámlálhatatlan sorokban egymásra következő új meg új párhuzamos láncolatokat, melyek közül a Blisnicza (1883 m.), Opressa (1484 m.), Apeczka (1511 m.) a Német-havas (1550 m.) és a Popágya (1742 m.) különösen kíválnak.

Sehol sem látható a párhuzamos lánczok alaprajzának oly éles kinyomata, mint itt; az ÉNy. felé látszó kép a legszebb távlatot tárja elénk, melynek, persze, az igen kiötő hegyóriások hátrányára vannak.

Ny. felé tisztán beláthatunk a Fejérpatak völgyébe s előttünk fekszik Trebusa; odább ettől DK.-re a Serbán (1795 m.) mutatja hódolatát, ez a Pop-Iván palota-öre Ny. felé s meredek

szakadékos gerincz köti össze őket, e mögöl kandikál elő kíváncsian az ékes karcu Poloninka (1615 m.) igen közel húzódik a Serbánhoz, szinte ugy tetszik nekem, mintha valami gyöngéd viszony lenne köztök, a sok apró domb köröskörül igen gyanusnak tűnik fel előttem. Messze hátrább terül el a szigeti nagy Tisza-medence s mégis oly közel, mintha csak a Pop-Iván aljában volna. Az irigy köd eltakarja előlem. M. Szigetet, mit különben egészen tisztán láthatnánk.

Odább DNy.-nak az Iza- és Mára-völgy széles szalagjai húzódnak, a Köhát mögött a Guttin (1447 m.) és Laposhegy láncolata látható. D. felé a Kraszna-völgy (Valc frumsciov) irányát követjük, mely szép iv alatt kanyarodik a Vissó völgye felé. Itt a Vissó- és Rika-völgy látóképe tárul elénk.

Mind e sok hegyláncz és csucs az alacsonyabbak közé tartozik, csak távolabb az erdélyi határ felé találunk néhány magasabbat, mint pl. a Czyblest (1842 m.), Arczerát (1831 m.) s másokat. Ha Dk. felé tekintünk, akkor le a kalappal! Ott áll a máramarosi hegy főparancsnoka, a Nagy-Pietróz (2305 m.), messziről ellátszó s tekintélyes törzskara által környezve. Tisztán tűnnek elő a sziklaóriás élesen határolt körvonalai, ettől jobbra, tehát D.-nek a Verfu Rebrri (2169 m.) s még odább D.-nek a Bucsuiska (2066 m.) látható. A Pietróztól É. felé még a Torojaga (1939 m.) és a Sekului (1807 m.) tűnnek föl a Borsa és Vaszer völgye között elterülő hegyháton. A legközelebbi szomszédságban a Groppa szakadozott kupja és a Tomnatek (1621 m.) magasra nyuló hegyhátként emelkedik.

A Pop-Ivánról belátható környékrajz föltétlenül a legnagyobb szerűek közé tartozik a Kárpátokban, nem csak a szemhatárt illetőleg, hanem a színek és alakok sokféleségét is tekintve. Következésképpen igen szükséges, hogy ezen pont könnyebben hozzáférhetővé tétessék a turistáknak az által, hogy az ut különösen a sziklásabb helyeken és az utolsó darabon, a marhacsapáson kijavittassék; továbbá az által, hogy a mostani kalyiba helyére menedékház építtessék. Meg vagyok győződve, hogy a „Kárpát-egyesület” nem tagadja meg támogatását, valamint a máramarosi erdőigazgatóság sem, melynek készsége e tekintetben eléggé ismeretes, hogy sem erre még több szót is vesztegetni kellene.

Törvénytörési csarnok.

Fogoly szöktetés. Rozgonyi Mária helybeli lakos szolgáló, ki tolvajlás miatt az itteni kir. tvszék által már egy ízben el volt ítélve, — mult 1880. évi őszén, volt gazdája Kocsis Lászlót hasonlóan meglopva, s a lopott tárgyakkal a városból megszökött.

Károsult utánnajárása folytán a tolvajná Szerencs vidékén, a hol szintén több rendbeli lopást elkövetett — csakhamar kézre került s elzeteresen a helybeli városi börtönbe záratván, Petruska András városi szolga felügyeletére bízott.

Alig töltött azonban Rozgonyi Mária a börtönben egy pár napot: kellő felügyelet hiányában innen is ugy kerekelt oldott, hogy a legerélyesebb nyomozás daczára sem volt többé feltalálható.

Az ügy a kir. tvszéki vizsgáló bíróságnak feljelentetvén, a vizsgálatból kitűnt, miszerint Petruska András a fogoly iránti kellő felvigyázatot elmulasztotta, s hogy megszőkése nevezett ör vétkes vigyázatlanságának tulajdonítandó.

Ezen bűnygyben a végtárgyalás Major István kir. tvszéki bíró elnöke alatt Keresztesy Lajos, Kolozs Gyula bizottsági tagokból és Mikovszky Bertalan jegyzőből alakított tanács által, folyó évi april 28-án tartatott meg; mely alkalommal Biringer Arthur kir. alügyész vádlott Petruska Andrást, gondatlanságból okozott fogoly szöktetés vétségében vétkesnek kimondani és a btkv. 448. §-a értelmében 2 havi fogházra s hivatalvesztésre itélni indítványozá.

A kir. törvénytörési tekintettel vádlottnak kiválóan példás erkölcsi előéletére s különösen számos tagból álló ártatlan családjára, a btkv. 92. §-ának alkalmazása mellett Petruska Andrást csupán 8 napi fogházra ítélte.

Az ítélet nem fellebbeztetett.

Megyasszói illetőségű Wintner Bertalan bűnygyében, ki nyilvános erőszakoskodás és több más bűntett miatt a helybeli kir. tvszék által egy évi börtönbüntetésre ítéltetett, s a budapesti kir. ítélő tábla által az első bírósági ítélet megváltoztatása mellett — az ellene emelt vád alól felmentetett, a magy. kir. curia mint legfőbb ítélőszék jogerejű ítélete folyó évi april 25-én hirdettetett ki vádlott előtt.

Wintner Bertalan, ezen curiai ítélet szerint személyes szabadság megsértése és zsarolás vételére miatt három havi fogságra ítéltetett s miután ezen ítélet jogerejűvé vált, vádlott a fennálló szabályok értelmében nyomban letartóztatott.

Huhogó.

Nyiltér.
MATTONI-féle
BUDAI KIRÁLY
KESERŐFORRÁSOK

Deák Ferenc-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvíz-kereskedésben.

9-14

Van szerencsém a mélyen tisztelt szülőket és gyámokat értesíteni: miszerint táncziskolámat f. h. 5-én a Diana-fürdő termében megnyitottam s tanoncokat még mindig szívesen elfogadok. A felvételek mindennap lakásomon a „Vörös ökör“ vendéglő emeletén eszközöltnék. Mély tisztelettel.

Rozenblum Izidor.
táncztanár.

Közlekedés.

Vasuti menetrend 1880. október 15-től.

I. Mező-Laborcra Sátoralja-Ujhelybe:

M.-Laborcra ind.	3 óra 56 perc	d. u.	3 óra 15 perc	éjjel
Homonnáról	5 „	—	5 „	08 „
Órmezőről	5 „	14 „	5 „	35 „
Nagy-Mihályból	5 „	37 „	6 „	20 „ reg.
Bánóczról	5 „	51 „	6 „	47 „
Terebesről	indul	6 óra 10 perc	este	7 óra 21 perc reg
L.-Mihályból	6 „	50 „	8 „	35 „
Érk. Ujhelybe	7 „	17 „	9 „	5 „

II. Sátoralja-Ujhelyből Mező-Laborcra:

S.-a.-Ujhelyből ind.	6 óra 49 perc	reg.	7 óra 18 perc	este
Mihályból	7 „	21 „	8 „	10 „
Terebesről	7 „	9 „	8 „	19 „
Bánóczról	8 „	51 „	9 „	53 „
Nagy-Mihályról	8 „	33 „	10 „	30 „
Órmezőről	8 „	58 „	10 „	12 „
Homonnáról	9 „	17 „	10 „	51 „
M.-Laborcra érk.	10 „	22 „	1 „	55 „ éjje

III. Szerencséről Máramaros-Szigetre:

Szerencséről ind.	5 óra 10 perc	reg.	4 óra 10 perc	d. u.
S.-a.-Ujhelyből	7 „	7 „	7 „	42 „ este
Perbenyikből	8 „	13 „	9 „	05 „
Csapról	9 „	12 „	10 „	10 „

IV. Máramaros-Szigetről Szerencsére:

Csapról	5 „	19 „	d. u.	6 „	3 „ reg.
Perbenyikből	6 „	2 „	este	6 „	58 „
S.-a.-Ujhelyből	7 „	32 „	9 „	31 „	”
Szerencséről Pest felé	9 „	1 „	11 „	45 „	”

V. Sátoralja-Ujhelyből Kassa felé:

Ujhelyből este indul 7 óra 18 perc reggel 9 óra 06 perc
Kassár érkezik „ 10 „ 30 „ d. u. 12 „ 03 „
Minden szerdán és szombaton 3 óra 57 perc reggel az
ugynevezett petrezselyem-vonat.

Kassáról Sátoralja-Ujhely felé:

Kassáról indul éjjel 3 óra 45 perc d. u. 4 óra 05 perc
Ujhelybe érkezik reg. 6 „ 48 „ este 7 „ 17 „

Üzleti tudósítás.

Hivatalos piaczi árkimutatás.
1881. május 6-án.

	frt.	kr.
Buza 100 klg. sulyu 1 hect.	12	60
Gabona 100 „	11	—
Árpa 100 „	7	50
Zab 100 „	5	80
Kukoricza 100 „	6	10
Burgonya 100 „	3	—
Borsó 100 „	14	—
Lencse 100 „	14	—
Paszuly 100 „	8	—
Köl. kása 100 „	13	—
Vaj 1 liter.	—	88
Szesz	—	34
Marhahús 1 klg.	—	44
Szalona uj	—	72
Sertés-zsír	—	88
Széna méter mássa	3	—
Alom szalma	—	90

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.
Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

H i r d e t m é n y e k.

10¹⁵/k. i. **A nagymihályi járás szolgabirójától.**

Pályázati hirdetmény.

Alulírott szolgabírói hivatal részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az üresedésbe jött berettoi körjegyzőségre pályázat nyitattik és a választás határnapjául 1881. évi júniushó 9-ik napjának reggeli 8 órája Berettoi községben az iskolaházba kitűzetik.

Miről pályázni kívánók azzal értesítenek, miszerint a törvény kívánalmának megfelelően felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott kérvényeiket f. évi júniussó 8-ig alulírt szolgabírónál annál bizonyosabban nyujtsák be, mert a később beadandók figyelembe vétetni nem fognak.

A körjegyzősége javadalma 400 forint fizetés, 120 forint lakpénz és természetbeni fuvar.

Kelt Nagymihályban, 1881. május 5.
Füzesséry Tamás,
szolgabíró.

I—1

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi járásszolgabirója folyó évről kelt 2162 számú határozatával a S.-a.-Ujhelyben levő ugynevezett Baksi malom melletti Rongyva csatorna gátjának S.-a.-Ujhely város költségére való végrehajtás utjáni helyreállítását 213 frt 48 kr. összeg erejéig elrendelte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása czéljából az 1881. májushó 15. napjának d. e. 10 órája a járásszolgabírói hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az elfogadott költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 1881. május 6.
Törseök Gyula,
szolgabírósegéd.

Pályázati hirdetmény.

Az erdőbényei városi orvosi állomás üresedésbe jövén, ennek választás utjáni betöltésére f. é. június 7-ik napjának d. e. 10 órája E.-Bénye város házánál kitűzetvén, — felhivatnak mindazok, kik az 1871. XVIII. tcz. 74. §-a követelményeinek eleget tenni képesek, miszerint ezen évi 300 frt fizetéssel s halottkémi díjjal összekötött orvosi állomásért pályázati kérvényeiket f. é. júniushó 6-ik napjáig hivatalomhoz beadni igyekezzenek.

Tokaj, 1881. évi májushó 5.
Szenczy László,
tokaji járás szolgabirója.

I—1

Árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszéknek 3851/p. 1881. számú végzése és megbízásából ezennel közhírré tétetik: hogy vagyombukott Ságár József s.-a.-ujhelyi kereskedő csódtömegéhez leltározott bolti áruczikkék, felszerelések, butorok s egyéb ingóságok, Sátoralja-Ujhelyben nagyutczán Dr. Schön Vilmos házában lévő bolthelyiségben s illetőleg a bukott lakásán 1881. évi május hó 10-ik s következő napjain (szombatot és vasárnapot kivéve) mindenkor reggeli 9 óra-

kor általam megtartandó birói árverésen elfognak adatni.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1881. évi májushó 4-én.

Vályi István,
kir. közjegyző.

I—1

Egy helybeli a francia nyelvben jártas kisasszony néhány francia tanórát kíván adni. — Bővebben Lövy Adolf könyvkereskedésében.

Cs. kir. kiz. szabadalmazott

Patent disz evőkészlet.

A patent disz-evő-készlet a legújabb, legegyszerűbb és legjobb mindennapi használatra. Feltétlenül legszébb éke egy háztartásnak. Az alább felsorolt evőeszköz minden darabjában mint kés, villa, kanál stb. a legstíberebb utánzata a drágaköveknek mint: Amethyst, Opal, Saphir, Rubin és Smaragd van foglalva. Valamennyi itt jelzett tárgy egészen ezüst fehér ércből áll s azt évek hosszu során használatkőben is megtartja. Az alább felsorolt tárgyakért **10 évi jótállás** vállaltatik. Következő 24 db. patent disz-evőeszköz ára összesen **3 frt 75 kr.** és pedig:

6 darab Patent disz-asztali kés.
6 „ Patent disz-asztali villa.
6 „ Patent disz-evőkanál.
6 „ Patent disz-kávéskanál.

Az összes 24 darabnak mesésen olcsó ára csak **3 frt 75 kr.**, melyért hogy ezüstfényű arad írásbeli jótállás vállaltatik. Ezen evőeszköz-

készletet 48 dbnak vételénél ehez készült disz-es Cartonban küldjük meg és pedig az összes 48 dbot 7 frtért. Ezenkívül: egy darab Patent disz levedsedőkanál 50 kr.; tejszedő, patent 35 kr.; főzelék-kanál, sulyos patent 45 kr.; nagy tálcza 90 kr.; 1 tejes-kanna, középnagy 2 frt 50 kr.; 1 thea-kanna, középnagy 3 frt; 1 cukor-szelence, fedővel mintázott 2 frt 40 kr.; disz-es asztali gyertyatartó, magas, góthizlésben 1 pár 2 frt 25 kr.; ugyanaz finom vésséssel 3 frt 25 kr.; só-és borstartó 60 kr.; eczet-és olajtartó, 2 részben metszett kristály üveggel 3 frt 50 kr.; négyes 4 frt 75 kr.; gula alakú asztali gyufatartó 1 frt 20 kr.; burnót-szelence, véssé rugó-fedővel 1 frt 25 kr.; üveg-dugas, tréfás alakokkal 3 drb. 60 kr. Ezekon kívül sok ezer másféle tárgy tiz évi jótállás mellett, ugy kitűnő minőségű, mint fehéren maradásuk tekintetében.

Megrendelések postai utánvét mellett, vagy az árak előleges beküldése után a leggyorsabban teljesíttetnek. — Levelek czimzése:

Blau & Kann, General-Depositaire,
Wien, I., Heinrichshof.

NB. Ezer köszönő és elismerő irat áll írodánkban betekintés végett. Utánzatok és hamisítások törvény szerint büntetettnek.

9—10

„MARGIT“

gyógyforrás viznek

növekvő fogyasztása a viz kétségbevonhatatlan gyógyhatásának következménye és szerencsés vegyiösszetételének bizonyítéka. Mint unicum különös elismerést vivott ki **ceskély szabad, de gazdag félig kötött szénasav** tartalma.

Gyógytani tekintetben kiterjedt alkalmazást nyer általában a **légző-, emésztő és húgyszervek** hurutus bántalmainál.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Hamisítások elkerülése tekintetéből figyelmeztetik a t. cz. közönség, szükségleteit csak jól ismert helyekről beszerezni.

Megrendelések intézendők:

Dr. Karlóvszky utódai

„Margit“ gyógyforrás igazgatóságához

10—14 **Munkács mellett.**

Magyar-Franczia biztosító részvény-társaság

(alapja 8 millió forint teljesen befizetve négy millió forint aranyban.)

Alólirt s.-a.-ujhelyi főügynökség felhívja

a t. gazdaközönseget vetései jégbiztosítására.

A magyar-franczia biztosító részvény-társaság idei árszabási módja a tavalyihoz teljesen hasonló, a t. gazdaközönseget, ha vetései jégekért nem szenvedtek, ez idén is a szabályszerű

díjaknak csak felét fizeti

kár esetén, de csakis a károsult tábláktól a szabályszerű díjak másik fele után fizetendő, de csakis 5% felüli kárnál.

A magyar-franczia biztosító részvény-társaság a t. gazdaközönseget előnyére az idén következő újabb kedvezményeket nyújtja:

a) biztosítási ajánlatokat jégverés ellen is elfogad hat évre úgy, hogy a 6-ik évet a gazda ingyen élvezi.

b) Itt következő egységi árakat állapított meg, melyek a kártérítés alkalmával irányadók maradnak, még akkor is, ha a piaci árak a kár idején alacsonyabbak is, u. m. Buza 12 frt, rozs 10 frt, árpa 8 frt stb. Ezen árakon belül a biztosítás tetszés szerint eszközölhető.

c) A kárbecslésnél, az elnök választás körüli nehézségek esetén, elnököt az illetékes bíróság nevezi ki.

d) Ha a vetést aratás közben éri jégverés, az aratás megszakítás nélkül folytatható, egy próba terület meghagyása mellett.

Kitűnik ebből, hogy a magyar-franczia biztosító részvény-társaság idei jégbiztosítási díjai is absolute olcsóbbak és feltételei kedvezőbbek mint bármely más társaságnál.

Bővebb felvilágosítást nyújt és biztosítási ajánlatokat elfogad az alantírt főügynökség, valamint helybeli és vidéki ügynökei.

A magyar-franczia biztosító részvény-társaság

s.-a.-ujhelyi főügynöksége:

LÖVY ADOLF.

1-3

Az erdőbényei fürdő

megnyitása.

Van szerencsém a t. cz. közönseget tudomására hozni, miszerint az erdőbényei fürdőt 6 évre bérbe vevén, mint a múlt évben úgy ezután is minden igyekezettel rajta leszek, hogy ezen

kitűnő gyógyhelyen

mely árnyas erdő közepén, kies és védett fekvésénél fogva a légzőszervi bántalmakban szenvedőkre nézve sikeres klimatikus gyógyhelynek bizonyult s melynek timsós-vasgáliczos forrása a csúzos, kőszvényes, vérhiányon alapuló s kivált női bajok ellen régóta fényes sikerűnek ismeretes — a fürdő vendégek kényelmes és mérsékelt árak mellett ellátásban részesüljenek.

A fürdő májushó 15-én nyitattik meg, azonban ételek és fürdő már most is kiszolgáltatók. Vasuti állomásai: Liszka-Tolcsva és Bodrog-Keresztur, hol az oda- és visszautazás jó uton kényelmes előfogatok által biztosítottak.

Konyhámra legnagyobb gondot fordítok s rajta leszek, hogy az előbbi bérlők alatt az e tekintetben sokszor kifogásolt ellátás a fürdő régi jó hírnevével összhangba jöjjön.

A fürdő használata iránti utasítás és más közegészségi intézkedés céljából állandó igazgató fürdőorvosról van gondoskodva.

Bővebb felvilágosítással szolgál

BOKOR E.

fürdő-bérlő.

Ugyanide a kóser-vendéglőre vállalkozó keresztek. Az érdeklődők e tekintetben a fürdő-bérlőhöz forduljanak.

1-2

SZOLYVA-HÁRSFALVAI FÜRDŐ.

Munkács mellett fekvő „Solyva-Hársfalva” klimatikus és vizgyógyintézetben az évad

májushó 15-én kezdődik.

33 1/2 % vasuti árengedély.

A gyógyhely leírása díjmentesen kapható a fürdő igazgatóságánál Munkácson.

Az igazgatóság.

3-3